

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség: Deák Ferenc-u. 2. Telefon 13-33. Kiadóhivatal, előfizetőknyvtár és jegyiroda: Aradi uca 8. sz. Telefon 306. Nyomda: Petőfi Sándor sugárút 1. szám. Telefonszám 16-34.

Szeged, 1926 szeptember 16, CSÜTÖRTÖK

Előfizetési árak: Egy hónapra helyben 60.000 kor., Budapestre és vidékre 65.000 kor. Egy évre 600.000 kor. Hét napra 2000 kor. Hét napra Budapestre 3500 korona, II. évfolyam, 213. szám

Nem lehet tanulni.

A debreceni városi tanács s Debrecen város pénzügyi bizottsága egyértelműen javasolják a törvényhatósági közgyűlésnek, hogy Debrecen város utasítsa vissza a Speyer-bankcég kölcsönajánlatát s ne vegye fel az ajánlott kölcsönt.

Elképedve nézünk Debrecen felé. Hát Debrecenben nincsenek negyvenéves, de harminc év óta elévült, korszerűtlenné vált tervek, amikbe bele lehetne ölni nemcsak a külföldi kölcsönt, de az unokáink éjszakai nyugodalmát is. Debrecenben nincsenek tanyai vasutervek, nincs népliget-ölet, nem kell garázst építeni és lakóházakat rombolni, a Hortobágyra nem akarják bevezetni a Batafont? Hát lehet pénzt visszautasítani, lehet kölcsönajánlatot el nem fogadni, meg lehet állni a költségek csuszamlós lejtőjén — Debrecenben?

Látszólag annyi pénzünk van, hogy leromboljuk a lakóházakat és sélányokká alakítsuk át a lerombolt házak felkeit. A jövőendő kislakások céljára felajánljuk a telkeket, de a meglevő kislakásokat a törvény tilalma ellenére leromboljuk s egyetemi sétánnyá alakítjuk át. Mi gondunk-bajunk, mikor csak nyolcvanezer-millió koronába kerül ez a romboló építkezés, ez a destruktív városfejlesztés, ez a léptető építkezés.

Hogy két tanár tanít egy hallgatót, még hagyján. Majd azt mondják, az egyetemnek nemcsak az oktatás a célja, hanem a tudományos kutatás előmozdítása. Így is van kétségtelenül. Am adhatott-e a város a tudományos kutatás előmozdítására nyolcvanezer-milliót, amikor a föld alatt lakik, senyved és pusztul el népének fejeire. Olyan városi feladat-e a tudományos kutatás lehelővé tétele, hogy nem kell érte sajnálni a közterheknek azt a megmérhetetlen emelkedését, ami generációk munkáját, keresetét, életét nehezíti meg s tőri le nagyobb felé mindennapi kenyerének.

A szegedi egyetem miatt több tanuló nem kap helyet a középiskolákban, mint amennyi beiratkozott az egyetem bölcsészeti fakultására. A szegedi egyetem miatt zsúfolódtak össze egészégtelenül s a tanítás eredményét veszélyeztette módon a középiskolák, az egyetem miatt állítólag már készült kiköltözni az üdőtábla is, az egyetem miatt fizeti a város polgársága — óh, régi jó táblabírák — az üdőtábla bíráinak villany-, gáz-, fa-, szén- és kokszzámláját, az egyetem miatt — ma olvassuk — hatvan szegedi diák kénytelen kimaradni a középiskolából. Az egyetem bölcsészeti fakultásának negyvenhárom hallgatója van s negyvenhárom hallgató részére van lefoglalva az állami gimnázium épülete, a lezármoló hivatal s részben a régi tábla épülete s ugyancsak — hatvan szegedi középiskolai tanuló nem kap helyet az iskolában s az a veszély fenyegeti őket, hogy még középiskolai tanulmányaikat sem tudják — az egyetem elterelődése miatt — befejezni. Hat-hétszáz középiskolai tanuló fogadott be az állami gimnázium épülete, amelyben most tízenhat hallgatót tanít harmincegy tanár. Mintha nem is az egyetemi hallgatók, de az egyetemi tanárok miatt nem jutna hely az iskolában a szegedi diákoknak.

A szegedi egyetem nem a hallgatóknak s nem a kulturának jóléti intézménye, nem kulturfelügyelet nélküldzhetetlen műhelye, oltára, hirtőlő fészke, a szegedi egyetemre elsősorban nem a hallgatóknak, a kulturának, vagy a városnak van szüksége. Nyolcvanezer-millió az egyetemi tanárok tudományos menzájára. Kissé bőkezű ajándéka, gavaléros gesztusa volt a nemes városnak s a megbecsülő vendéglátáson kissé túlmenő figyelem, elképesztő előzékenységg — a szegedi egyetem díszdoktorjelöltje irányában.

Az egyetem, a tanyai vasút, sélány a lerombolt házak helyén, a telekteljesítés, — sőt gondok mélyében keserű szemrehányások kezdek tledni a fellegjdró tervek, közúti közlekedés, szemmértéket vezített talméretezés városi politikája ellen. Egyetem, ami miatt kiszorulnak a diákok az iskolából — ez is szegedi specialitás. Ha meg lehetne fogalmazni az új archimedesi törvényt s az egyetemnek legalább annyi hallgatója volna, mint amennyi az általa kizsárolt diákok száma, még kevés

otunk lenne panaszra. Numerus clausus ott, ahol 16 hallgatót 34 tanár tanít s ezenfelül sok-száz ezer korona beíratási díjat követelve a szegény, szorgalmas, tandíjmentes hallgatóktól, vagyoni numerus clausust valósítva meg, mindehhez kegyetlen keserves, irrtózatol áldozat volt nyolcvanezer-milliót adni s felmérhetetlen terheket vállalni.

Az egyetemről már gondoskodunk „szépen, szabállyal”, mikor kezdünk már gondoskodni magunkról is?

Egyelőre szó sem lehet a rajnai megszállás megszüntetéséről.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Párisból jelentik: A rajnai megszállás enyhítése, illetőleg teljes megszüntetése kérdésében a külügyminisztériumban egy informálják a sajtót, hogy a megszállás megszüntetéséről egyelőre szó sem lehet, mert a Rajnavidék teljes ki-

áltatása egyet jelentene a versaillesi szerződés revíziójával, amely pedig csak a szerződés valamennyi szignatárius hatalmának beleegyezésével történhetne meg. A Temps szerint a londoni és a genfi szellem nem zárja ki a versaillesi szerződés pontos betartását.

„Olasz hazafi nem vállalhatja Mussolini merényletjének védelmét.”

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Rómából jelentik: A Popolo di Roma jelentése szerint Tomari ügyvédet rendelték ki hivatalból Mussolini merényletje védőjének, aki azon-

ban nem vállalta a védelmet, azzal utasítván vissza a meghívást, hogy olasz hazafi nem vállalhatja Mussolini merényletjének védelmét.

Mussolini emigrált ellenfelei . . .

Rómából jelentik: A külföldön élő olasz emigránsokat ellenőrző bizottság Mussolinivel egyetértően elhatározta, hogy az olasz emigránsoknak állampolgári jogaiknak elvesztését, valamint vagyonuknak lefoglalását elrendelő királyi rendeletet a következőkben élő emigránsokra terjesztik ki: Cesaro Rossi di Ambrs volt képviselő, Salvatore floranci volt egyetemi tanár és Donati, a Parisban megjelenő Corriere degli Italiani főszerkesztője ellen.

Páris, szeptember 15. A Parisban megjelenő

Corriere degli Italiani fasisztellenes napilap közli az olasz demokraták csoportjának a tiratát, amely Franciaország, Anglia, Németország, Belgium, Luxemburg, Ausztria, Csehszlovákia és Svájc külügyminisztereihez és a Népszövetséghez szól s amely azt mondja, hogy Mussolini a legutóbbi merényletet presszóra akarja felhasználni több kormánytal szemben, hogy így a fasisztellenes olasz emigránsok kiutasítását és kiszolgáltatását érje el.

Nincsics külügyminiszter a magyar—jugoszláv tárgyalásokról.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Belgrádból jelentik: Nincsics jugoszláv külügyminiszter a Pravda genfi tudósítója előtt részletesen nyilatkozott Walkó magyar külügyminiszterrel folytatott tárgyalásairól. Kijelentette, hogy a magyar külügyminiszterrel folytatott

megbeszélései elsősorban arra vonatkoztak, hogy miképpen lehetne a jugoszláv—magyar viszonyt az eddiginél is barátságosabbá tenni. Walkó miniszterrel ebben az irányban különböző tervezetekben állapodtak meg, amelyeknek kivételére rövidesen sor kerül.

Magyarországnak szabad utat kell engedni a tengerhez.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Bécsből jelentik: Radcs István, a jugoszláv delegációnak első delegátusa a Neue Freie Presse genfi tudósítója előtt hosszasan nyilatkozott és a többek között a következőket mondotta:

Jugoszláviának nem szabad beleavatkozni Bulgária belügyeibe. A horvátok és szlovének a gazdasági közeledést illetően nemcsak Bulgáriához, hanem Magyarországhoz és Ausztriához is közelednek és elítélik a háború előtti

politika folytatását. Magyarországnak és Ausztriának szabad utat kell engedni a tengerhez, úgy, hogy saját kereskedelmi lobogóik alatt közlekedhessenek. Legutóbbi követelésünk a vámegegyezés, a második lépés pedig Magyarország számára szabad kijárás a tenger felé. Ausztriának Németországhoz való csatlakozását sohasem fogjuk csúszs baltának tekinteni, mert a törökviszok természetesen és a természet és a történelem törvényeinek senkisé megfoghatatlan.

A kereskedelmi miniszter nem tartja kielégítőnek a magyar pénz közgazdasági helyzetét.

Bécs, szeptember 15. A Neue Freie Presse tudósítója beszélgetést folytatott Walkó Lajos magyar külügyminiszterrel Magyarország kereskedelmi viszonyairól. A miniszter kiemelte, hogy Jugoszláviának Magyarországgal való tárgyalásai

a békés megértés szellemében folytak le abban a szellemben, melyet Nincsicsnek népszövetségi elnökké történt megválasztásakor az egész sajtó Nincsics politikai vezérlésének jelzett. Mindenre örvendő jelenlét, hogy jugoszláv